UUTISET

Meillä vanhatkin ovat virkeitä. Kukaan ei jää mökkiinsä murjottamaan. **PALTAMON VAARANKYLÄN KYLÄAKTIIVI MARKKU VÄISÄNEN**

PÄIVÄN PUNKTI

Kestääkö hallitus

Suomen hallituspohjaa on vaikea selittää kenellekään ulkomaalaiselle. Samassa koalitiossa ovat konservatiivit, sosialistit, laitavasemmisto, kristilliset, vihreät ja pieni kielipuolue.

Tällainen hallitus ei varsinaisesti teekään politiikkaa vaan hallinnoi. Se yrittää hoitaa eteen tulevat asiat ja sinnitellä seuraaviin vaaleihin. Ainoa politiikkaa tekevä ryhmä on vihreät. Sille on annettu erivapaus kiristää muita milloin vaalipiirien muuttamisella, milloin uusilla suojeluohjelmilla.

Kataisen hallitus on lonksutellut tähän asti, mutta nyt alkaa tulla totinen ylämäki.

Työmarkkinajärjestöt kyräilevät toisiaan, mikä sinänsä ei ole uutta. Niinhän neuvotteluissa aina tehdään.

Isompi asia on, että hallituspuolueet kyräilevät toisiaan. Hallituksen on pakko tehdä jotakin velkaantumiselle, joka uhkaa karata käsistä. Se on vaikea asia.

Tähän asti kaikki mihin hallitus on tarttunut, on enemmän tai vähemmän epäonnistunut. Kuntauudistus meni karille. Sairaanhoitopiirien lakkauttaminen osoittautui täydelliseksi virheeksi. Turun telakasta tuli symboli teollisuuspolitiikan epäonnistumiselle.

Nyt joudutaan korottamaan veroja ja tekemään leikkauksia. Se ei ainakaan lisää kasvua, mutta kansainvälisten luottoluokituslaitosten pelko istuu syvässä.

Hallitus istuu kokoomuksen ja SDP:n varassa. Ne eivät kuitenkaan luota enää toisiinsa samalla tavalla kuin hallituksen alkumetreillä.

Demarien vaikeuksia lisää perussuomalaisten nousu. Soini iskee vasenta suoraa koko ajan SDP:n avoimeen kylkeen. Duunariväestö protestoi SDP:tä vastaan ja ay-liike vetää hajurakoa puolueeseen.

Monesti tällaisessa tilanteessa pääministeri hajottaa hallituksen ja maassa pidetään uudet vaalit. Nyt sekin on vaikeaa. Hajotusvaalit voisivat viedä kyllä SDP:n oppositioon, mutta sieltä nousisi tilalle Soini. Kokoomuksen tuska ei ainakaan hellittäisi.

Tämän vuoksi Kataisen on pakko jatkaa ja toivoa, että ihme tapahtuisi. Päätavoitteeksi tulee hallituksen pysyminen pystyssä, koska se on kuitenkin huonoista vaihtoehdoista paras. Jotta hallitus pysyisi pystyssä, se ei voi tehdä päätöksiä.

Politiikkaa sanotaan mahdollisuuksien taiteeksi. Se näyttää olevan myös taidetta olla tekemättä mitään.

LAURI KONTRO
on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.
lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Maakunnissa puolustetaan hanketukia

EU:n hanketuelle ei uskota olevan vaihtoehtoa. Kotimaisen aluepolitiikan paluuseen ei usko kukaan.

PEKKA FALI

Matkailijat saavat kiittää hankerahaa siitä, että pääsevät tutustumaan näihin Kivesvaaran maisemiin.

PALTAMO (MT)
EU:n maaseudun kehittämisrahat saavat yksimielisen puoltolauseen kainuulaisten kuntapäättäjien, kyläaktiivien ja yrittäjien seminaarilta Paltamossa. Täällä tiedetään, että hankerahoilla saadaan aikaan muutakin kuin konsultin lasku.

Oulujärvi Leader -ohjelmaan tutustuneet eivät usko niitä, jotka väittävät rahojen vain hupenevan EU: kautta kiertäessään.

Usko saa vahvistusta kun tutustutaan muutamiin parhaiten onnistuneista hankkeista. Edes perussuomalaisten yleensä kriittinen **Paavo Arffman**, Paltamon kunnanhallituksen jäsen, ei jaksa moittia hankkeita.

”Aluksi kyllä epäilin tätä työllisyyskokeilua, mutta olen joutunut muuttamaan kantaani. Kyllä siitä on monille ihmisille ollut hyötyä. Hanketta voi tulla ikävä niilläkin, jotka sitä nyt arvostelevat.”

Paltamon kunnanjohtaja **Arto Laurikainen** asettaa sanansa varovasti:

”Oulujärvi Leader -raha on ainakin yhtä tehokasta kuin muukin EU-tukiraha.”

Paltamo on sijoittanut leader ohjelmaan 210 000 euroa ja saanut sieltä 1,2 miljoonaa. Kun hankkeisiin sijoitettu yksityinen raha otetaan huomioon, Paltamon kehittämiseen on saatu yli 1,6 miljoonaa euroa tukikaudella 2007–2013.

Laurikainen ei usko, että samanlaista summaa olisi saatu mistään muualta. Ajatus että EU-tukien sijaan tulisi kansallista aluepoliittista tukea, tuntuu epäuskottavalta.

Anja Homanen on saanut leader hanketukea yritykselleen Kainuun Makuhelmi.

Hankkeiden vaikutusta on usein vaikea mitata, mutta ihmisten arjessa vaikutuksen huomaa, toiminnanjohtaja Pirjo Oikarinen sanoo.

Työpaikkoja turvattu

Paltamoon on hankkeilla saatu uusia yrityksiä viisi, uusia työpaikkoja kahdeksan, ja lisäksi on autettu toimivia yrityksiä kehittymään.

Samanlaisia tuloksia on saatu muissakin kunnissa Oulujärven ympärillä. Työpaikkoja on luotu yhteensä 39 ja yrityksiä noussut 23.

”Vaikka leader-raha ei ole varsinainen yritystuki, sitä on usein käytetty yritystuen tapaan”, Oulujärvi Leaderin toiminnanjohtaja **Pirjo Oikarinen** sanoo.

Eroa on siinä, että leaderhankkeessa voidaan neuvoa yrityksiä ja muita tuen hakijoita ”kädestä pitäen”. Samanlaista mahdollisuutta virkamiehellä ei ole.

Oikarinen muistuttaa, että vaikka numerot eivät ole suuria, niin ihmisten arjessa vaikutus näkyy.

Muistaa pitää sekin, että raha ei ole jäänyt seisomaan. Sijoitetuilla rahoilla on hankittu tavaraa ja työtä. Useimmiten hankinnat ovat osuneet omaan kuntaan tai ainakin lähiseudulle.

”Tämä on alueellista vaikuttamista”, Oikarinen summaa.

JOUKO RÖNKKÖ

Vaarankylä elää, sääksi saa pesän

PALTAMO (MT)
Vaarankylän kyläaktiivi **Markku Väisänen** kertoo, että kylällä on oltu mukana jo monessa hankkeessa parinkymmenen vuoden aikana.

Kun hankkeisiin kerran opittiin, byrokratia ei tunnu vaikealta – ja leaderista on saatu neuvoja.

Kylä ei ole suuri, 80 asukasta, mutta monenlaista on ehditty tehdä.

Väisäsen mukaan tärkeintä on, että kyläläiset on saatu pidettyä aktiivisina.

”Meillä vanhatkin ovat virkeitä. Kukaan ei jää mökkiinsä murjottamaan.”

Kylän vireys on auttanut siinäkin, ettei asukasluku ole laskenut.

”Meille on muuttanut kaksi lapsiperhettä lisää. Samalla on saatu kaksi yritystä. Hevoset tuovat vireyttä ja elämää kyläälle”, Väisänen kiittää.

Ajatellaanpa, että hankerahaa ja hankkeita ei olisi ollut. Olisiko kylällä enää elämää?

”Kylä ei olisi näin vireä. Se on varmaa.”

Sääksille pesiä

Keinopesien tekeminen sääksille ei kuulosta kovin kustannustehokkaalta toiminnalta, mutta taitaa olla sitä.

Vesa Hyyryläinen on tehnyt pesiä jo 15, ja urakka on puolessa.

”Sääksi on kotkien jälkeen kolmanneksi suurin lintumme. Kun tällaista näyttävää lintua ja sen pesintää pääsee seuraamaan luontopolun varrelta, niin melkoinen vetonaula se on”, Hyyryläinen uskoo.

”Hyvä esimerkki hankerahasta”, toiminnanjohtaja Pirjo Oikarinen sanoo. ”Rahan vaikutus moninkertaistuu, kun sen lisäksi sijoitetaan omaa työtä ja rahaa. Matkailun edellytyksiä parannetaan tässäkin.”

Hankkeen vaikutus on vaikeasti mitattavissa, vaikka vaikutusta on.

Rahoitusta ovat yrityksilleen saaneet myös **Anja** ja **Vesa Homanen**, joilla on nyt hulppea näköalaravintola ja majoitustiloja Kivesvaaran huipulla. Ilman hankerahaa tämä parikymmentä vuotta tyhjillään ollut talo olisi jäänyt autioksi.

Nyt yrittäjillä on talossa kiirettä niin ettei kissaa ehdi sanoa.

JOUKO RÖNKKÖ

Monenlaisia EU-tukia

Kaudella 2007-2013 Manner-Suomessa toimii 55 paikallista leader-toimintaryhmää. **Oulujärvi Leader** on yksi näistä.

Ryhmiä rahoitetaan EU:n **maaseuturahaston** Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta.

Suuremman osan maaseuturahaston rahoista saavat kolme muuta linjaa.

Niistä tuetaan muun muassa nuoria aloittavia viljelijöitä, maatalouden investointeja sekä elintarvike-, puu- ja bioenergia-alan kehittämistä.

Toiseksi siihen kuuluvat epäsuotuisten alueiden tuet, maatalouden ympäristötuet, eläinten hyvinvoinnin edistäminen sekä ei-tuotannolliset investoinnit.

Kolmas linja on varattu maaseutuelinkeinojen monipuolistamiselle ja kehittämiselle, maaseutumatkailulle sekä maaseudun palveluiden ja kylien kehittämiselle.

Maaseuturahaston lisäksi Suomi saa tukea Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahastosta (ESR).

Suomen EU:lta saama rahoitus koostuu pääosin maatalous- ja maaseudun kehittämistuista sekä aluekehitysrahoista.

JOUKO RÖNKKÖ

Suomen tulot EU:sta ja maksut EU:lle vuosina 2010–2013

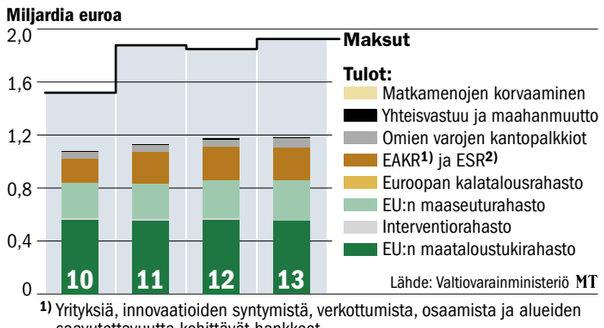

1) Yrityksiä, innovaatioiden syntymistä, verkottumista, osaamista ja alueiden saavutettavuutta kehittävät hankkeet.
2) Työllisyyttä ja osaamista edistävät hankkeet.

Tutkija uskoo tehoon

Pellervon taloustutkimus PTT:n toimitusjohtaja **Pasi Holm** ei pidä EU:n tukirahojen käyttöä tehottomana. Hänen mukaansa tilanne on sama kuin valtion keräämien verorahojen käytössä.

Valtio kerää rahoituksensa veroina kansalaisilta, EU maksuina jäsenmailta. Molemmat sitten palauttavat rahat takaisin tarkoituksenmukaisina pitämiinsä kohteisiin, sovituilla tavoilla.

”Emme voi lähteä siitä, että EU olisi rahan käyttäjänä tehottomampi kuin Suomen valtio”, Holm sanoo.

Suomella olisi halutessaan tarjolla toinenkin vaihtoehto. Esimerkiksi Ruotsi ei halua aluetukia EU:lta, ja sen vuoksi se saa niin sanotun kirjekuoren, jäsenmaksupalautuksen.

”Suomen hallitus on arvioinut, että tukirahojen kautta Suomi saa enemmän kuin kirjekuoressa olisi mahdollista saada.

Ilmeisesti hallituksessa arvioidaan, että EU:n kautta kiertävä tukiraha on yhtä hyödyllistä kuin kotimainen rahakin olisi.”

Byrokratiakin opitaan

Ongelmaksi EU-tukirahoissa on nähty byrokratia. Se saattaa pelottaa hakijoita.

Holm uskoo, ettei hakubyrokratia ole ylivoimainen opeteltavaksi.

”Ei siitä liian suurta mörköä kannata tehdä.”

Toinen mahdollinen ongelma voisi olla EU:n vaatimus omasta rahoitusosuudesta. Sillä halutaan kuitenkin varmistaa rahojen järkevää käyttöä.

”Ajatellaan että kun mukana on kansallista ja hakijan omaakin rahaa, rahaa käytetään järkevästi ja tehokkaasti.”

JOUKO RÖNKKÖ

TALOUDESTA LYHYESTI

Latvia siirtyy euroon ehkä ensi vuonna

Latvia aikoo hakea euroalueen jäsenyyttä maaliskuussa. Jos jäsenyys kesällä hyväksytään, maa voisi ryhtyä käyttämään euroa vuodenvaihteessa.

Kahtena vuonna Latvia on kuulunut EU:n nopeimmin kasviin talouksiin. Hakemusta perustellaan, että Latvia täyttää kaikki eurojäsenyyden kriteerit.

Kiina yltää kohta talousykköseksi

Johtavien teollisuusmaiden järjestö OECD ennustaa Kiinan nousevan lähivuosikymmeninä maailman suurimmaksi taloudeksi. Mittana käytetään kokonaistuotantoa.

Euroopan unioni ja sen yli 500 miljoonaa asukasta säilyttävät vielä joitain vuosia maailman talousmahdin asemansa. Voimasuhteet ovat dramaattisesti muuttumassa.

Hevosenlihan tuonti on moninkertaistunut

Suomeen tuotavan hevosenlihan määrä on kasvanut kymmenessä vuodessa liki kolminkertaiseksi.

Yli 65 prosenttia Suomeen tuotavasta hevosenlihasta on peräisin EU:n ulkopuolelta, valtaosin Meksikosta ja Kanadasta.

Vuonna 2003 lihaa tuotiin reilut puoli miljoonaa kiloa, etupäässä Brasiliasta. Vuonna 2012 tuonti oli nelinkertaistunut.

Tuonnin huippuvuosi oli 2009, jolloin hevosenlihaa tuotiin tullin tietojen mukaan Suomeen yli 2,8 miljoonaa kiloa. Jo tuolloin yli puolet lihasta oli peräisin Kanadasta.

EU:n ulkopuolella lihantuotantoon ja teurastukseen eivät päde samat säännöt kuin kotimaassa.

Kanadan ja Meksikon liha peräisin USA:sta

Yhdysvalloissa on yli yhdeksän miljoonaa hevosta. Maan kolme viimeistä hevosteurastamoa sulkivat ovensa vuonna 2007. Sen jälkeen hevoskuljetukset suuntasivat rajojen yli etelään ja pohjoiseen.

Teurastamojen sulkemisen syynä oli hevosten teurastarkastusten loppuminen. Yhdysvaltojen kongressi kielsi rahoituksen, jolla maatalousministeriö hoiti tarkastukset.

Alkoi teurashevosten vienti Meksikoon ja Kanadaan, joissa teurastaminen on edelleen sallittua.

USA:n julkisten varojen käyttöä tarkkaileva elin GAO julkisti vuonna 2011 raportin teurastuskiellon vaikutuksista amerikkalaisten hevosten hyvinvointiin.

Vuosien 2006 ja 2010 välillä hevosten vienti USA:sta Kanadaan lisääntyi 148 prosenttia ja Meksikoon peräti 660 prosenttia. Vietyjen hevosten kokonaismäärä oli vuonna 2010 lähes 138 000, joka vastaa suunnilleen Yhdysvalloissa ennen kieltoa teurastettujen hevosten määrää.

EU tekee säännöllisesti tarkastuksia kanadalaisiin ja meksikolaisiin teurastamoihin. Vuoden 2010 tarkastuksessa Kanadassa havaittiin muun muassa, että eläinten lääkinnästä riittää omistajan vakuutus, ettei eläintä ole lääkitty viimeisen puolen vuoden aikana. Kesällä 2012 Kanadasta Belgiaan tuodusta hevosenlihasta löydettiin fenyylibutatsonia ja klenbuterolia.

JAAKKO MARTIKAINEN

Jokainen suomalainen syö lähes puoli kiloa hevosenlihaa vuodessa.

Syksyllä 2012 Meksikossa puolestaan peruttiin vientisertifikaatteja teurastamoilta, kun niissä havaittiin puutteita sekä hevosten tunnistamisessa että lääkeainekirjanpidossa.

Hevosten hyvinvointi puhuttaa

Kongressi kumosi hevosenlihan tarkastusten rahoituskiellon loppuvuodesta 2011. Maatalousministeriölle ei kuitenkaan alkanut sataa pyyntöjä uusien tarkastusten aloittamiseksi.

Ne kaksi osavaltiota, Texas ja Illinois, joissa aiemmat teurastamot sijaitsivat, ovat omilla osavaltiolaeillaan kieltäneet hevosten teurastamisen.

Keskustelu hevosten teurastuksesta Yhdysvalloissa käy kuumana. Osa sitä ovat eläinten hyvinvointi ja alkuperä sekä hevosten lääkintä.

USA:n teurastuskielto romahdutti hevosten hinnan, eikä talouden alamäki ole auttanut. Halvimpien hevosten hinta laski jopa viidenneksellä aikaisemmasta.

GAO:n raportti kertoo, että Yhdysvalloissa raportoidaan ennätysmäärästä hylättyjä hevosia. Esimerkiksi Coloradossa eläinsuojeluilmoitusten määrä nousi yli 60 prosenttia vuosien 2005 ja 2009 välillä.

Perimmäisenä syynä ongelmiin pidetään hevosten liian suurta määrää. Myös vapaana elävät mustangit aiheuttavat kiistoja, sillä osa pitää niitä kansallisperintönä, toiset taas tuhoeläiminä, joiden oikea osoite olisi teurastamo.

Kipulääke fenyylibutatsonia käytetään USA:ssa hevosten lääkitsemiseen yleisesti. Hevostensuojelujärjestöt ovat toistuvasti varoittaneet, että teuraaksi hevosia ostavat välittäjät väärentävät hevosen tunnistustodistuksia. Todistus täytetään vasta välittäjän ostettua hevosen, eikä tiedossa välttämättä ole, mitä aineita sille on edellisten kuuden kuukauden aikana annettu.

Kanadassa odotetaankin nyt heinäkuun lopussa voimaan tulevaa säädöstä, jonka mukaan EU:hun vietävästä lihasta on oltava olemassa lääkeainekirjanpito koko hevosen elämän ajalta.

SATU PITKÄNEN